

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان همدان شهر همدان مدرسه علمیه تخصصی فدک

عنوان

رابطه عقل و دین از نگاه اسلام و

مسیحیت با تأکید بر دیدگاه علامه جوادی

آملی و برخی از اندیشمندان مسیحی (پولس،

آنسلم و...)

استاد راهنما

حجت‌الاسلام والمسلمین احسان ترکاشوند

نگارنده

مریم بختیاریان

سال تدوین ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

حمد و سپاس بی کران به درگاه خداوند سبحان و درود و صلوات بی پایان بر سرآمد
تمامی پیامبران محمد بن عبدالله (صلوات الله علیه) و بر اهل بیت اطهر او، حافظان حریم قرآن و
هدایت گران حقیقی انسان (صلوات الله علیهم اجمعین)

تقدیم به

حضرات معصومین علیهم السلام که کلهم نور واحدند.
و همچنین تقدیم به حضرت رقیه و عمه گرامی شان حضرت زینب علیها السلام
و تقدیم به مردان غیرتمندی که مدافع حریشان هستند.

تقدیر و تشکر

«من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق»

در راستای به ثمر رسیدن این پایان نامه تقدیر و تشکر می کنم از خانواده دلسوزم که در این مسیر

همواره پشتیبان و یاورم بوده اند.

از راهنمایی های استاد گران قدر، حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ترکاشوند کمال تشکر را

دارم.

۴۰. خاتمی احمد، فرهنگ علم کلام، تهران، صبا، ۱۳۷۰
۴۱. خسروپناه عبدالحسین، کلام جدید، قم، مرکز مطالعات و پژوهشهای فرهنگی حوزه علمیه، ۱۳۷۹
۴۲. دورکیم امیل؛ فلسفه و جامعه شناسی، مترجم؛ فرناز خمسه ای، تهران، انتشارات مرکز ایران، ۱۳۶۰
۴۳. دهخدا علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۳
۴۴. راسل برتراند، جهانی که من می شناسم، مترجم روح الله عباسی، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۷
۴۵. راغب اصفهانی حسین بن محمد، فرهنگ قرآنی راغب، جهانگیر ولد بیگی، تهران، انتشارات آراس ۱۳۹۰
۴۶. رتیزر جورج؛ نظریه جامعه شناسی در دوران معاصر، ترجمه محسن ثلاثی، انتشارات علمی، تهران، ۱۳۹۴،
۴۷. زبیدی محمد بن محمد، تاج العروس من جواهر القاموس، بیروت، دارالفکر، ۱۴۱۴ ق
۴۸. زیبایی نژاد محمدرضا، درآمدی بر تاریخ و کلام مسیحیت، قم، نشر معارف، ۱۳۷۵ ش
۴۹. ژولین فروند؛ جامعه شناسی ماکس وبر، عبدالحسین نیک گهر، تهران، انتشارات رایزن، ۱۳۶۸
۵۰. ژیلسون اتین، روح فلسفه در قرون وسطی، تهران، انتشارات شرکت انتشارات علمی و فرهنگی (آموزش انقلاب اسلامی)، ۱۳۶۶
۵۱. -----، عقل و وحی در قرون وسطی، آتین ژیلسون، ترجمه شهرام پازوکی، تهران: حقیقت، ۱۳۹۷

۵۲. سارتر ژان پل؛ اگزیستانسیالیسم و اصالت بشر، ترجمه مصطفی رحیمی، تهران، مروارید، ۱۳۵۹
۵۳. سبحانی تبریزی، جعفر، مدخل مسائل جدید در علم کلام، قم، مؤسسه امام صادق علیه السلام، ۱۳۸۲
۵۴. سخنور محمد داوود، نقش عقل در معرفت دینی، تهران، انتشارات بوستان علم، ۱۳۸۱
۵۵. شهیدی جعفر، محمد معین، گروهی از نویسندگان، دهخدا، علی اکبر لغت نامه دهخدا، تهران ایران: روزنه، ۱۳۸۵
۵۶. صفی پور عبدالرحیم بن عبدالکریم، منتهی الارب فی لغه العرب، تهران، انتشارات امید مجد، ۱۳۹۶
۵۷. صلیبا جمیل، فرهنگ فلسفی، ترجمه منوچهر صانعی دره بیدی، تهران، انتشارات حکمت، ۱۳۹۳
۵۸. طباطبایی محمد حسین، ترجمه و شرح نهایه الحکمه، علی شیروانی، قم، ایران: دار الفکر، ۱۳۷
۵۹. -----، المیزان فی تفسیر القرآن، محمدباقر موسوی همدانی، چاپ نهم، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۴ ش
۶۰. طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، چاپ سوم، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۳۷۵
۶۱. قائمی نیا علیرضا؛ درآمدی بر منشأ دین، قم، انتشارات معارف، ۱۳۷۹
۶۲. کاپلستن فردریک؛ فلسفه معاصر، ترجمه علی اصغر حلبی، تهران، ۱۳۸۴
۶۳. -----، تاریخ فلسفه، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۸
۶۴. -----، دیباچه ای بر فلسفه قرون وسطی، تهران: ققنوس، ۱۳۸۳

۶۵. کارل گوستاو یونگ؛ خاطرات، رویاها، اندیشه ها، ترجمه پروین فرامرزی، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱
۶۶. کارل یاسپرس، آگوستین، ترجمه محمدحسن لطفی، تهران: خوارزمی، ۱۳۶۳
۶۷. کرم یوسف، تاریخ الفلسفه الاروییه فی عصر الوسیط، نجف، موسسه دارالتراث نجف اشرف، ۱۴۱۸
۶۸. کلینی محمدبن یعقوب، اصول الکافی، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلامیه، ۱۳۶۲
۶۹. کوزر لیوئیس، زندگی و اندیشه بزرگان جامعه شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، انتشارات علمی، ۱۳۸۳
۷۰. کینگ ساموئل؛ جامعه شناسی ساموئل کینگ، ترجمه مشفق همدانی، انتشارات امیرکبیر، تهران، بی تا
۷۱. گروه مترجمان، هانس کونگ متفکران بزرگ مسیحی، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، ۱۳۸۶
۷۲. لین تونی، تاریخ تفکر مسیحی، ترجمه روبرت آسریان، تهران نشر و پژوهش، فرزاد روز، ۱۳۸۰ ش
۷۳. مجلسی محمد باقر، بحار الانوار، چاپ چهارم، تهران، انتشارات اسلامیه، ۱۳۷۸
۷۴. مخیف خلیل، الربیع، الإیمان ارکانه و شعبه، بغداد، دارالسلام، ۱۹۸۷ م
۷۵. مصطفوی حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸
۷۶. مظفر، محمد رضا، اصول الفقه، چاپ هفتم، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۱ ش
۷۷. معین محمد، فرهنگ فارسی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۸

۷۸. المقری احمد بن محمد بن علی، قیومی، المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر، چاپ سوم، قم، هجرت، ۱۳۸۳ ش

۷۹. مکارم شیرازی ناصر؛ انگیزه پیدایش مذاهب، انتشارات طوس، مشهد، بی تا

۸۰. ملکیان مصطفی، راهی به رهایی، تهران، نگاه معاصر، ۱۳۸۱

۸۱. نصر حسین، نیاز به علم مقدس، مترجم حسن میاننداری، تهران، انتشارات کتاب طه، ۱۳۹۷

۸۲. همیلتون ملک؛ جامعه شناسی دین، مترجم محسن ثلاثی، انتشارات تبیان، ۱۳۷۷

۸۳. هنری مرتن، ویلیام گلن، فاضل خان همدانی، کتاب مقدس، عهد عتیق، اشعیا، تهران، اساطیر، ۱۳۸۳

۸۴. هیک جان، فلسفه دین، بهزاد سالکی، تهران، انتشارات الهدی، ۱۳۷۶

۸۵. یول، جورج؛ نگاهی به زبان (یک بررسی زبان شناختی)، ترجمه نسرین حیدری، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (سمت)، ۱۳۸۶

مقالات و مجلات

۱. بررسی تطبیقی آزادی از دیدگاه شهید مطهری و ژان پل سارتر، فصلنامه علمی - پژوهشی آیین حکمت، سال هشتم، پاییز ۱۳۹۵، شماره مسلسل ۲۹
۲. بیات اسدالله، عقل و دین در کلام امام علی علیه السلام، مجله متین، شماره ۹، ۱۳۸۶
۳. دائره المعارف طهور، اصول عقاید، واحد تحقیقات موسسه فرهنگی هنری جام طهور
۴. زاهدی کیوان؛ زبان شناسی چامسکی، پژوهشنامه علوم انسانی، تابستان ۱۳۸۵
۵. سوزنجی حسین، «علم دینی از منظر آیت الله جوادی آملی»، نشریه اسرا
۶. شاه منصوری عباس؛ منشأ دین از دریچه نظریه زبان شناسی چامسکی، فصلنامه علمی پژوهشی (پژوهش های اعتقادی کلامی)، سال پنجم، شماره ۲۳، پاییز ۱۳۹۵

۷. صادق نیا مهرباب، مقاله پولس و شریعت، فصلنامه هفت آسمان، شماره ۲۵
۸. فصلنامه پژوهشی حکمت اسلامی، نشریه اسراء، سال دوم، شماره دوم، تابستان، ۸۹
- حسین سوزنچی
۹. مقاله؛ نقد و بررسی انسان شناسی ژان پل سارتر با تکیه بر حکمت متعالیه، دانش پژوه،
- محمد اف، اسفند ۹۵
۱۰. همتی همایون؛ نظریه دینی دورکیم، کیهان فرهنگی، سال دهم، ش ۵۱